

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 59, 359

Töötuskindlustuse seadus

Vastu võetud 13.06.2001

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 26. juuni 2001. a otsusega nr 1107

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib hüvitiste maksmise ja määramise tingimusi ja korda töötuks jäämise, töölepingute kollektiivse ülesütlemise ja tööandja maksejõuetuse korral ning töötuskindlustuse korraldust.

(2) Käesoleva seadusega luuakse avalik-õiguslik juriidiline isik Eesti Töötukassa (edaspidi *töötukassa*).

§ 2. Töötuskindlustuse mõiste

Töötuskindlustus on sundkindlustuse liik, mille eesmärgiks on hüvitiste maksmine töötajale ja teenistujale (edaspidi *töötaja*) töötuks jäämise, töölepingute ja teenistussuhete kollektiivse ülesütlemise ning tööandja maksejõuetuse korral.

§ 3. Kindlustatu ja kindlustusandja

(1) Käesoleva seaduse mõttes on kindlustatu käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud isik, kes on maksnud töötuskindlustusmaksleid käesolevas seaduses sätestatud korras.

(2) Käesoleva seaduse kohaselt ei ole kindlustatu:

- 1) füüsilisest isikust ettevõtja;
- 2) juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige tulumaksuseaduse (RT I 1999, 101, 903; 2001, 11, 49; 16, 69; 50, 283) § 9 tähenduses;
- 3) avaliku teenistuse seaduse (RT I 1995, 16, 228; 1999, 7, 112; 10, 155; 16, 271 ja 276; 2000, 25, 144 ja 145; 28, 167; 102, 672; 2001, 7, 17 ja 18; 17, 78; 42, 233; 47, 260) § 12 lõikes 2 ja lõike 3 punktides 1–3 nimetatud isikud.

(3) Töötuskindlustuse kindlustusandja on töötukassa.

§ 4. Töötuskindlustusmaks

Töötuskindlustusmaks on sundkindlustuse maks liik, mida maksavad:

- 1) töötaja;
- 2) tööandja ja riik või kohalik omavalitsus tööandjana (edaspidi *tööandja*) sihtotstarbeliselt töötuskindlustuse rahastamiseks.

§ 5. Hüvitiste liigid

Käesolev seadus sätestab järgmised hüvitiste liigid:

- 1) töötuskindlustushüvitis;
- 2) hüvitis töölepingute kollektiivse ülesütlemise korral;
- 3) hüvitis tööandja maksejõuetuse korral.

2. peatükk
TÖÖTUSKINDLUSTUSHÜVITIS

§ 6. Õigus töötuskindlustushüvitisele

(1) Õigus töötuskindlustushüvitisele on kindlustatul:

- 1) kes on töötuna arvele võetud töötusotsiaalse kaitse seaduse (RT I 2000, 57, 371) § 3 kohaselt ja

2) kellel on kindlustusstaaži vähemalt 12 kuud töötuna arvelevõtmisele eelnenud 24 kuu jooksul.

(2) Töötuskindlustushüvitisele ei ole õigust kindlustatul, kes lõpetas töötamise või teenistuse viimases töökohas:

1) töötaja algatusel, välja arvatud Eesti Vabariigi töölepingu seaduses (RT 1992, 15/16, 241; 1993, 10, 150; RT I 1993, 26, 441; 1995, 14, 170; 16, 228; 1996, 3, 57; 40, 773; 45, 850; 49, 953; 1997, 5/6, 32; 1998, 111, 1829; 1999, 16, 276; 60, 616; 2000, 25, 144; 51, 327; 57, 370; 102, 669; 2001, 17, 78; 42, 233; 53, 311) sätestatud tööandjapoolse lepingutingimuste rikkumise korral;

2) töö- või teenistuskohustuste rikkumise, usalduse kaotamise, vääritu või korruptiivse teo tõttu.

§ 7. Kindlustusstaaži arvestus

(1) Kindlustusstaaži arvestatakse kuudes ja aastates.

(2) Kindlustusstaaži arvestus algab uuesti tööle asumisel pärast iga töötuskindlustushüvitise maksmise juhtumit käesoleva seaduse alusel või töötü abiraha maksmise juhtumit töötü sotsiaalse kaitse seaduse alusel.

(3) Kindlustusstaaži arvestamise juhendi kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 8. Töötuskindlustushüvitise saamise tingimused

(1) Kindlustatul on õigus saada töötuskindlustushüvitist kogu töötuna arvel oleku ajal, ent mitte kauem kui:

1) 180 kalendripäeva kindlustatul, kelle kindlustusstaaž on lühem kui viis aastat;

2) 270 kalendripäeva kindlustatul, kelle kindlustusstaaž on 5–10 aastat;

3) 360 kalendripäeva kindlustatul, kelle kindlustusstaaž on 10 aastat või enam.

(2) Kui kindlustatu jäi viimastest töötuna arvele võtmise päevast arvates 12 kuu jooksul teistkordselt töötuks ja eelmisel töötuse perioodil maksti talle töötuskindlustushüvitist käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 sätestatud lühema perioodi vältel, on tal õigus saada töötuskindlustushüvitist, sõltumata vahepealse töötamise perioodi pikkusest, kuid nii, et hüvitise maksmise kestus ei ületa käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 sätestatud päevade arvu 12 kuu jooksul eelmisest töötuna arvele võtmise päevast arvates.

§ 9. Töötuskindlustushüvitise suurus

(1) Ühe kalendripäeva töötuskindlustushüvitise suurus arvutatakse kindlustatu keskmisest kalendripäeva töötasust töösuhete lõpetamisele eelnenud 12 kuul, ent mitte enam kui kolmekordselt Eesti keskmisest ühe kalendripäeva töötasust eelmisel kalendriaastal.

(2) Töötuskindlustushüvitise määr on alljärgnev protsent käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel leitud töötasust:

1) 50% ühest kuni 100. kalendripäevani;

2) 40% 101-st kuni 360. kalendripäevani.

(3) Isiku keskmise ühe kalendripäeva töötasu ja Eesti keskmise ühe kalendripäeva töötasu arvutamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 10. Töötuskindlustushüvitise taotlemine

(1) Töötuskindlustushüvitise taotlemiseks esitab kindlustatu vormikohase avalduse elukohajärgse tööhõiveameti kaudu töötukassale.

(2) Töötuskindlustushüvitise taotlemise avalduse vormi, avaldusele kantavate andmete loetelu ning avaldusele lisatavate dokumentide loetelu kehtestab sotsiaalminister määrusega.

§ 11. Töötuskindlustushüvitise määramine

(1) Töötuskindlustushüvitise määramise või määramata jätmise otsuse teeb töötukassa seitsme päeva jooksul kindlustatu töötuskindlustushüvitise taotlemiseks avalduse esitamise päevast arvates.

(2) Töötuskindlustushüvitise määramise korral hakatakse töötuskindlustushüvitist arvestama kaheksandast päevast, arvates kindlustatu töötuskindlustushüvitise taotlemiseks avalduse esitamise päevast.

(3) Töötuskindlustushüvitist määratakse käesoleva seaduse § 8 lõikes 1 nimetatud perioodiks.

(4) Töötukassa teeb töötuskindlustushüvitise määramata jätmise otsuse, kui kindlustatu ei vasta käesoleva seaduse §-s 6 sätestatud tingimustele.

§ 12. Töötuskindlustushüvitise maksmine

(1) Töötuskindlustushüvitist maksab kindlustatule töötukassa igakuiselt.

(2) Vastavalt kindlustatu soovile kantakse töötuskindlustushüvitist kindlustatu pangakontole või makstakse välja posti teel.

(3) Töötuskindlustushüvitise määramise ja maksmise juhendi kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 13. Töötuskindlustushüvitise maksmise lõpetamine

(1) Töötuskindlustushüvitise maksmine lõpetatakse enne käesoleva seaduse § 8 lõikes 1 nimetatud perioodi lõppemist, kui:

- 1) kindlustatu keeldub tööturuteenuse seaduse (RT I 2000, 57, 370) § 2 punktis 5 sätestatud sobivast tööst;
- 2) kindlustatu ei pöördu tööhõiveametisse määratud ajal vähemalt kord 30 päeva jooksul;
- 3) kindlustatu töötuna arvelolek lõpeb töötusotsiaalse kaitse seaduse § 4 alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel teeb töötukassa töötuskindlustushüvitise maksmise lõpetamise otsuse.

§ 14. Teatamiskohustus

(1) Kindlustatu on kohustatud teatama tööhõiveametile viivitamatult kõikidest asjaoludest, mis toovad kaasa töötuskindlustushüvitise saamise õiguse lõppemise.

(2) Tööhõiveamet on kohustatud teatama töötukassale viivitamatult kõikidest tööhõiveametile teatavaks saanud asjaoludest, mis toovad kaasa kindlustatu töötuskindlustushüvitise saamise õiguse lõppemise.

3. peatükk

HÜVITIS TÖÖLEPINGUTE KOLLEKTIIVSE ÜLESÜTLEMISE KORRAL

§ 15. Töölepingute kollektiivne ülesütlemine

Käesoleva seaduse mõttes on töölepingute kollektiivne ülesütlemine töölepingute tööandjapoolne ülesütlemine, millega lõpetatakse töölepingud juriidilise isiku lõpetamise, füüsilisest isikust tööandja töö lõppemise või töötajate koondamise tõttu 30 päeva jooksul, või teenistusest vabastamine ametiasutuse likvideerimise või ametnike koondamise tõttu, kui tööleping lõpetatakse või teenistusest vabastatakse vähemalt:

- 1) 5 töötajat tööandja juures, kes annab tööd kuni 19 töötajale;
- 2) 10 töötajat tööandja juures, kes annab tööd 20–99 töötajale;
- 3) 10% töötajatest tööandja juures, kes annab tööd 100–299 töötajale;
- 4) 30 töötajat tööandja juures, kes annab tööd vähemalt 300 töötajale.

§ 16. Hüvitis töölepingute kollektiivse ülesütlemise korral

(1) Töölepingute kollektiivse ülesütlemise korral on töötajal õigus saada töötukassalt hüvitist järgmises ulatuses:

- 1) kui töötaja pidev töösuhe selle tööandja juures on kestnud kuni viis aastat – töötaja ühe keskmise kuupalga ulatuses;
- 2) kui töötaja pidev töösuhe selle tööandja juures on kestnud 5–10 aastat – töötaja 1,5 keskmise kuupalga ulatuses;
- 3) kui töötaja pidev töösuhe selle tööandja juures on kestnud üle 10 aasta – töötaja 2 keskmise kuupalga ulatuses.

(2) Tööandja poolt Eesti Vabariigi töölepingu seaduse alusel makstavat töölepingu lõpetamise hüvitist või avaliku teenistuse seaduse alusel makstavat teenistusest vabastamise hüvitist vähendatakse töötukassast käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel väljamakstud hüvitise võrra.

§ 17. Hüvitise taotlemine töölepingute kollektiivse ülesütlemise korral

(1) Samaaegselt kavandatava kollektiivse ülesütlemise kohta kirjaliku teate esitamisega tööandja asukohajärgsele tööinspeksioonile esitab töölepingute kollektiivset ülesütlemist kavandav tööandja käesoleva seaduse § 16 lõikes 1 sätestatud hüvitise avalduse töötukassale.

(2) Hüvitise taotlemiseks esitab tööandja töötukassale avalduse ja koopia asukohajärgsele tööinspeksioonile esitatud kirjalikust teatest, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) kollektiivse ülesütlemise põhjused;
- 2) töötajate nimed, kelle lepingud üles öeldakse;
- 3) töötajate arv ettevõttes;
- 4) töötajate esindusega või töötajatega toimunud konsultatsiooni tulemused.

(3) Hüvitise avaldus loetakse vastuvõetuks päevast, millal töötukassale on saabunud avaldus koos nõuetekohaste dokumentidega.

(4) Kui avalduses või sellele lisatud dokumentides esineb puudusi, teatab töötukassa tööandjale, millised puudused kõrvaldada, ja määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Kui puudused kõrvaldatakse määratud tähtaja jooksul, loetakse avaldus vastuvõetuks selle esialgse saabumise päevast.

§ 18. Töölepingute kollektiivse ülesõtleamise korral makstava hüvitise määramine ja väljamaksmine

- (1) Töötukassa vaatab tööandja avalduse läbi, kontrollib taotletava summa põhjendatust ja teeb otsuse hüvitise määramise või määramata jätmise kohta hiljemalt kümnendal päeval avalduse vastuvõtmise päevast arvates.
- (2) Töötukassa võib mõjuval põhjusel avalduse läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 14 päeva võrra. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab töötukassa avalduse esitajale viivitamatult.
- (3) Kui hüvitise määramiseks puudub alus, teeb töötukassa otsuse hüvitise määramata jätmise kohta ja saadab selle koos asjakohase põhjenduse ja viitega õigusaktide sätetele avalduse esitajale hiljemalt viiendal päeval otsuse tegemise päevast arvates.
- (4) Hüvitise määramisel kannab töötukassa hüvitise käesoleva seaduse § 16 lõikes 1 nimetatud määras tööandja näidatud töötajate pangakontodele hiljemalt töösuhte lõpetamise päeval.

4. peatükk

HÜVITISED TÖÖANDJA MAKSEJÕUETUSE KORRAL

§ 19. Tööandja maksejõuetus

Käesoleva seaduse mõttes on tööandja maksejõuetus:

- 1) tööandja pankrot;
- 2) tööandja pankrotimenetluse raugemine pankrotiseaduse (RT 1992, 31, 403; RT I 1997, 18, 302; 1998, 2, 46; 36/37, 552; 1999, 10, 155; 2000, 13, 93; 54, 353; 2001, 56, 336) § 15 lõike 1 punkti 2 alusel.

§ 20. Hüvitised tööandja maksejõuetuse korral

- (1) Tööandja maksejõuetuse korral hüvitatakse töötajale:
 - 1) enne tööandja maksejõuetuks tunnistamist saamata jäänud palk ja puhkusetasu;
 - 2) enne või pärast tööandja maksejõuetuks tunnistamist töölepingu lõpetamisel saamata jäänud hüvitis.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hüvitised makstakse töötajale välja ka juhul, kui need on kohtuotsusega tööandjalt töötaja kasuks välja mõistetud, kuid on tööandja poolt välja maksmata.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alustel võib töötajale kokku maksta kuni kolm töötaja keskmist kuupalka, kuid mitte rohkem kui kolm Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korra alusel arvatud Eesti keskmist kuupalka.

§ 21. Hüvitise taotlemine tööandja maksejõuetuse korral

- (1) Hüvitiste taotlemiseks esitab pankrotihaldur või käesoleva seaduse § 19 punktis 2 sätestatud juhul ajutine pankrotihaldur (edaspidi *haldur*) asukohajärgse tööhõiveameti kaudu töötukassale avalduse koos tööandja maksejõuetuks tunnistamist tõendavate dokumentidega.
- (2) Tööandja maksejõuetuks tunnistamist tõendavateks dokumentideks on:
 - 1) tööandja pankroti korral koopia kohtu otsusest pankroti väljakuulutamise kohta;
 - 2) tööandja pankrotimenetluse raugemisel pankrotiseaduse § 15 lõike 1 punkti 2 alusel koopia kohtu määrusest pankrotimenetluse lõpetamise kohta pankrotti välja kuulutamata.
- (3) Hüvitise avaldus loetakse vastuvõetuks päevast, millal töötukassale on saabunud avaldus koos nõuetekohaste dokumentidega.
- (4) Kui avalduses või sellele lisatud dokumentides esineb puudusi, teatab töötukassa haldurile, millised puudused kõrvaldada, ja määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Kui puudused kõrvaldatakse määratud tähtaja jooksul, loetakse avaldus vastuvõetuks selle esialgse saabumise päevast.

§ 22. Tööandja maksejõuetuse korral makstava hüvitise määramine ja väljamaksmine

- (1) Töötukassa vaatab halduri avalduse läbi, kontrollib taotletava summa põhjendatust ja teeb otsuse hüvitise määramise või määramata jätmise kohta hiljemalt kümnendal päeval avalduse vastuvõtmise päevast arvates.
- (2) Töötukassa võib mõjuval põhjusel avalduse läbivaatamise tähtaega pikendada 14 päeva võrra. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab töötukassa avalduse esitajale viivitamatult.
- (3) Kui hüvitise määramiseks puudub alus, teeb töötukassa otsuse hüvitise määramata jätmise kohta ja saadab selle koos asjakohase põhjenduse ja viitega õigusaktide sätetele haldurile hiljemalt viiendal päeval otsuse tegemise päevast arvates.
- (4) Hüvitise määramisel kannab töötukassa hüvitise summa halduri pangakontole või halduri näidatud töötajate pangakontodele hiljemalt viiendal päeval hüvitise määramise päevast arvates.
- (5) Haldur maksab töötajale hüvitise välja viie päeva jooksul raha laekumisest halduri pangakontole.

5. peatükk TÖÖTUKASSA

§ 23. Töötukassa eesmärk

- (1) Töötukassa eesmärk on käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud korras töötuskindlustushüvitiste, töölepingute kollektiivse ülesütleamise hüvitise ja tööandja maksejõuetuse hüvitise maksmine.
- (2) Töötukassal on oma eesmärgi saavutamiseks õigus saada vajalikke andmeid kõikidelt riigi- ja kohaliku omavalitsuse organitelt ja nende peetavatest andmekogudest ning kindlustatutelt või kindlustuse taotlejatelt, kui andmete saamist ei ole piiratud seadusega.

§ 24. Töötukassa õiguslik seisund

- (1) Töötukassa on avalik-õiguslik juriidiline isik.
- (2) Töötukassa põhikirja kehtestab ning selles teeb muudatusi Vabariigi Valitsus määrusega.
- (3) Töötukassa ei saa olla pankrotivõlgnik.
- (4) Töötukassal on õigus võtta laenu üksnes käesoleva seaduse § 39 lõikes 2 sätestatud juhul. Töötukassal on keelatud anda laenu ja tagada teiste isikute kohustuste täitmist.
- (5) Töötukassat kontrollib Riigikontroll.

§ 25. Töötukassa nimi

- (1) Töötukassa nimi on «Eesti Töötukassa».
- (2) Töötukassal on ainuõigus oma nimele.

§ 26. Töötukassa asukoht ja aadress

- (1) Töötukassa asukoht on Tallinn.
- (2) Töötukassa aadress on koht, kus asub töötukassa juhatus.

§ 27. Töötukassa juhtimine ja esindamine

- (1) Töötukassat juhivad töötukassa nõukogu ja töötukassa juhatus.
- (2) Töötukassa nõukogu esindab nõukogu esimees.
- (3) Töötukassat esindab juhatuse esimees. Juhatuse esimehel on edasivolitamise õigus. Juhatuse teiste liikmete esindusõigus ja edasivolitamise õigus sätestatakse töötukassa põhikirjas. Nõukogu otsusega võib piirata juhatuse esindusõigust. Esindusõiguse piiramine ei kehti kolmandate isikute suhtes.

§ 28. Töötukassa nõukogu

- (1) Töötukassa kõrgeim organ on töötukassa nõukogu. Nõukogul on kuus liiget.
- (2) Nõukogu pädevuses on:
 - 1) nõukogu esimehe valimine;
 - 2) töötuskindlustusmaks määra kehtestamise ettepaneku tegemine sotsiaalministri kaudu Vabariigi Valitsusele;
 - 3) töötukassa põhikirja kehtestamise ettepaneku tegemine sotsiaalministri kaudu Vabariigi Valitsusele;
 - 4) töötukassa rahaliste vahendite otstarbeka kasutamise kontrollimine;
 - 5) töötukassa arengukava ja aastaplaani kehtestamine;
 - 6) töötukassa eelarve kinnitamine ning vahendite laekumise ja kasutamise aruande kinnitamine;
 - 7) töötukassa töösisekorraeeskirja, raamatupidamise sise-eeskirja ja asjaajamise korra kehtestamine;
 - 8) juhatuse ettepanekul kinnisasjade ja registrisse kantud või kantavate vallasasjade omandamise, võõrandamise ja koormamise ning laenu võtmise otsustamine;
 - 9) juhatuse esimehe ametisse nimetamine ja tagasikutsumine;
 - 10) juhatuse liikmete ametisse nimetamine ja tagasikutsumine;
 - 11) juhatuse esimehe ja juhatuse liikmega ametilepingu sõlmimine ning nende vastu varalise nõude esitamise otsustamine;
 - 12) juhatuselt aruannete ja muu informatsiooni nõudmine ning aruannetele esitatavate nõuete kehtestamine;
 - 13) töötukassa audiitori ja audiitorile makstava tasu suuruse määramine.

(3) Nõukogu töö vorm on koosolek. Nõukogu otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle poole nõukogu liikmetest.

§ 29. Töötukassa nõukogu liikmed

(1) Vabariigi Valitsus nimetab kaks nõukogu liiget. Eesti Ametiühingute Keskliit ja Teenistujate Ametiliitude Organisatsioon nimetavad kumbki ühe nõukogu liikme. Eesti Tööandjate ja Tööstuse Keskliit nimetab kaks nõukogu liiget.

(2) Nõukogu liige peab olema teovõimeline Eesti kodanik, kelle alaline elukoht on Eesti Vabariigis ja kellel on nõukogu liikme kohustuste täitmiseks vajalikud teadmised ning laitmatu reputatsioon.

(3) Nõukogu liikme volituste tähtaeg on viis aastat. Mõjuval põhjusel võib nõukogu liikme ennetähtaegselt tagasi kutsuda liikme nimetanu või kohus huvitatud isiku nõudel.

(4) Nõukogu liikme kohustuste täitmise eest makstakse tasu Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud suuruses ja korras.

§ 30. Töötukassa juhatus

(1) Töötukassat juhib töötukassa juhatus.

(2) Juhatusel on kolm liiget.

(3) Juhatus liikme volituste tähtaeg on kuni viis aastat. Juhatus liikme volituste lõppemise tähtpäev määratakse kindlaks juhatus liikme nimetamisel.

(4) Juhatus täidab töötukassa juhtimisel talle seaduse, töötukassa põhikirja ja nõukogu otsustega pandud ülesandeid. Juhatus seisab hea töötukassa ülesannete ja kohustuste täitmise ning õiguste teostumise eest niivõrd, kuivõrd see ei ole käesoleva seaduse või põhikirja kohaselt nõukogu kohustus.

(5) Juhatus annab aru nõukogule.

(6) Juhatus otsus võetakse vastu häälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on määravaks juhatus esimehe hääl.

§ 31. Töötukassa nõukogu ja juhatus liikmete vastutus

(1) Töötukassa nõukogu ja juhatus liikmed vastutavad seaduse ja töötukassa põhikirja nõuete rikkumise ja oma kohustuste täitmata jätmisega töötukassale süüliselt tekitatud kahju eest solidaarselt.

(2) Töötukassa nõukogu ja juhatus liikmed, kes oma kohustuste täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmisega on süüliselt kahju tekitanud töötukassa võlausaldajale, vastutavad võlausaldaja ees solidaarselt töötukassaga.

(3) Töötukassa nõukogu ja juhatus liige vabaneb vastutusest töötukassa või võlausaldaja ees, kui ta on otsuse vastuvõtmisel hääletanud vastu või kui ta ei osalenud otsustamises, kui mitteesalemine oli lubatud, või kui ta ei osalenud töötukassa organi koosolekul.

(4) Töötukassa nõukogu ja juhatus liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on viis aastat rikkumise toimumisest või rikkumise algusest.

(5) Töötukassa võib sõlmida vastutuskindlustuse lepingu töötukassa nõukogu ja juhatus liikmete varalise vastutuse kindlustamiseks.

§ 32. Töötukassa põhikiri

Töötukassa põhikirjas sätestatakse:

- 1) töötukassa struktuuriüksused ja komisjonid ning nende moodustamise kord, samuti struktuuriüksuse pädevus;
- 2) nõuded töötukassa sümbolile;
- 3) nõukogu esimehe ja juhatus esimehe pädevus töötukassa nõukogu ning juhatus juhina;
- 4) toimingud, mille tegemiseks on juhatusel vajalik nõukogu eelnev kirjalik nõusolek;
- 5) vastutuskindlustuslepingu põhitingimused, sealhulgas töötukassa nõukogu ja juhatus liikmete omavastutuse määr;
- 6) nõukogu ja juhatus koosoleku kokkukutsumise ja läbiviimise ning otsuste vastuvõtmise, samuti protokollimise ja otsuste vormistamise kord;
- 7) töötukassa dokumendihalduse põhinõuded;
- 8) juhatus liikme leidmiseks vajadusel korraldatava konkursi kord;
- 9) töötukassa eelarve projekti ettevalmistamise ja kinnitamise kord ning nõuded töötukassa eelarvele;
- 10) töötukassa vahendite haldamise täpsem kord ning investeerimispiirangud;
- 11) muud eeskirjad, mis on vajalikud töötukassa tegevuse reguleerimiseks, kui selliseid eeskirju ei ole kehtestatud seaduse või teiste õigusaktidega.

§ 33. Töötukassa eelarve

- (1) Töötukassa eelarves määratakse kindlaks töötukassa tulud ja kulud kalendriaastal.
- (2) Töötukassa eelarve tuludeks on laekumised töötuskindlustusmaksetest ja tulud vahendite paigutamisest.
- (3) Töötukassa eelarve koosneb järgmistest osadest:
 - 1) töötuskindlustushüvitise sihtfondi eelarve;
 - 2) töölepingute kollektiivse ülesütlemise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfondi eelarve;
 - 3) töötukassa tegevuskulude eelarve;
 - 4) eraldised reservkapitali.
- (4) Töötukassa tegevuskulud ja eraldised reservkapitali jagatakse proportsionaalselt töötuskindlustushüvitise sihtfondi ning töölepingute kollektiivse ülesütlemise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfondi vahel.
- (5) Töötukassa eelarve valmistatakse ette, kinnitatakse ja selle täitmist kontrollitakse kooskõlas käesoleva seaduse ja töötukassa põhikirjaga.

§ 34. Reservkapital

- (1) Töötukassa reservkapital on töötukassa eelarve vahenditest moodustatav reserv töötuskindlustussüsteemile makromajanduslikest muutustest tulenevate riskide vähendamiseks.
- (2) Reservkapitali suuruseks on vähemalt 10 protsenti eelarve mahust.
- (3) Reservkapitali võib kasutusele võtta ainult erandkorras töötukassa sihtfondi vahendite ebapiisavuse korral töötukassa nõukogu otsusega. Enne vastava otsuse tegemist esitab nõukogu sotsiaalministri kaudu ettepaneku Vabariigi Valitsusele töötuskindlustusmakse määra suurendamiseks tasemeni, mis tagab töötukassa eesmärkide täitmiseks piisavate rahaliste vahendite laekumise.
- (4) Reservkapitali haldamist korraldab ja selle eest vastutab Rahandusministeerium vastavalt töötukassa ja Rahandusministeeriumi vahel sõlmitud lepingule. Rahandusministeeriumil on õigus korraldada reservkapitali vahendite paigutamist vahetult või tema ettepanekul töötukassa nõukogu otsusega määratud esindaja (välise portfelli halduri) kaudu. Esindaja leidmiseks ei korraldata riigihanget.
- (5) Reservkapitali haldamisel lähtutakse säilivuse, likviidsuse ja tootlikkuse tagamise eesmärkidest.

§ 35. Töötuskindlustuse andmekogu

- (1) Töötuskindlustuse andmekogu (edaspidi *andmekogu*) on avalik-õigusliku isiku andmekogu andmekogude seaduse (RT I 1997, 28, 423; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 155; 2000, 50, 317; 57, 373; 92, 597; 2001, 7, 17; 17, 77) tähenduses, mida peab töötukassa.
- (2) Andmekogu sisaldab järgmisi andmeid:
 - kindlustatute isikuandmed;
 - kindlustatute kindlustusstaaz;
 - andmed hüvitiste määramise ja maksmise kohta.
- (3) Andmekogu pidamise, andmete töötlemise, kasutamise ja väljastamise kord sätestatakse töötuskindlustuse andmekogu põhimääruses, mille kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
- (4) Andmekogu vastutav töötleja on töötukassa. Andmekogu peetakse vastavalt käesolevale seadusele, andmekogude seadusele, isikuandmete kaitse seadusele (RT I 1996, 48, 944; 1998, 59, 941; 111, 1833; 2000, 50, 317; 92, 597; 104, 685; 2001, 50, 283) ja töötuskindlustuse andmekogu põhimäärusele.
- (5) Maksuamet annab töötukassale andmeid töötaja ja tööandja makstud töötuskindlustusmaksete kohta.
- (6) Tööturuamet annab töötukassale andmeid, mis on vajalikud käesoleva seaduse alusel hüvitiste määramiseks ja maksmiseks.

6. peatükk

TÖÖTUSKINDLUSTUSE VAHENDID

§ 36. Töötuskindlustusmaksetest laekunud vahendite kasutamine

(1) Töötuskindlustusmaksetest laekunud vahendeid kasutatakse üksnes käesolevas seaduses sätestatud juhtudel ja korras.

(2) Töötuskindlustusmaksetest moodustatakse kaks eraldiseisvat sihtotstarbelist fondi (edaspidi *sihtfond*):

- 1) töötuskindlustushüvitiste sihtfond;
- 2) töölepingute kollektiivse ülesütleamise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfond.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sihtfonde valitseb töötukassa.

(4) Sihtfondide kohta peetakse eraldi arvestust.

§ 37. Töötuskindlustushüvitiste sihtfond

(1) Töötuskindlustushüvitiste sihtfondi moodustavad kindlustatute töötuskindlustusmaksed ning selle paigutamistest saadav investeeringutulu.

(2) Töötuskindlustushüvitiste sihtfondi vahendeid kasutatakse:

- 1) töötuskindlustushüvitiste maksmiseks;
- 2) töötuskindlustushüvitiste maksmisega seotud panga- ja postikulude katmiseks;
- 3) sihtfondi vahendite paigutamise otseselt seotud tehingukulude ja -tasude katmiseks;
- 4) töötukassa tegevuskulude katmiseks;
- 5) eraldisteks reservkapitali.

§ 38. Töölepingute kollektiivse ülesütleamise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfond

(1) Töölepingute kollektiivse ülesütleamise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfondi moodustavad tööandja töötuskindlustusmaksed ning selle paigutamistest saadav investeeringutulu.

(2) Töölepingute kollektiivse ülesütleamise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfondi vahendeid kasutatakse:

- 1) käesoleva seaduse §-s 16 ja § 20 lõikes 1 sätestatud hüvitiste ja nendelt arvestatud sotsiaalmaksu maksmiseks;
- 2) töötuskindlustushüvitistelt arvestatud sotsiaalmaksu maksmiseks;
- 3) hüvitiste maksmisega seotud pangakulude katmiseks;
- 4) sihtfondi vahendite paigutamise otseselt seotud tehingukulude ja -tasude katmiseks;
- 5) töötukassa tegevuskulude katmiseks;
- 6) eraldisteks reservkapitali.

§ 39. Töötukassa tegevus sihtfondi vahendite ebapiisavuse korral

(1) Sihtfondi vahendite ebapiisavuse korral kasutatakse käesolevas seaduses sätestatud hüvitiste väljamaksmiseks töötukassa reservkapitali vahendeid käesoleva seaduse § 34 lõikes 3 sätestatud korras.

(2) Töötukassa reservkapitali vahendite ebapiisavuse korral on töötukassal nõukogu otsusega õigus võtta laenu enda omandis olevate asjade või riigi tagatisel.

(3) Käesoleva seaduse § 37 lõike 2 punktis 1 nimetatud sihtfondi vahendite ebapiisavuse korral võib töötukassa nõukogu otsusega kasutada töötuskindlustushüvitiste maksmiseks käesoleva seaduse § 38 lõike 2 punktis 1 nimetatud sihtfondi vahendeid.

7. peatükk

TÖÖTUSKINDLUSTUSMAKSE

§ 40. Töötuskindlustusmakse objekt

(1) Töötuskindlustusmakset makstakse:

- 1) töötajale töö- või teenistuslepingu alusel rahas makstud palgalt ja muudelt tasudelt;
- 2) avalikule teenistujale makstud palgalt ja muudelt tasudelt;
- 3) füüsilisele isikule tööettevõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõigusliku lepingu alusel makstud tasudelt, välja arvatud juhul, kui tasu saav isik on kantud äriregistrisse või registreeritud elukohajärgses Maksuameti kohalikus asutuses füüsilisest isikust ettevõtjana.

(2) Töötuskindlustusmakset ei maksta sotsiaalmaksuseaduse (RT I 2000, 102, 675; 2001, 50, 285) §-s 3 nimetatud summadelt.

§ 41. Töötuskindlustusmakse määr

(1) Kindlustatu töötuskindlustusmakse määr on 0,5 kuni 2 protsenti käesoleva seaduse §-s 40 nimetatud summadelt.

(2) Tööandja töötuskindlustusmakse määr on 0,25 kuni 1 protsent käesoleva seaduse §-s 40 nimetatud summadelt.

(3) Töötukassa nõukogu esitab sotsiaalministri kaudu Vabariigi Valitsusele töötuskindlustusmakse määrade kehtestamise kohta ettepaneku hiljemalt jooksva kalendriaasta 1. novembriks. Ettepanekule lisatakse arvestus, millest nähtub töötuskindlustusmakse määrade piisavus töötukassa eesmärkide täitmiseks, arvestades makromajanduslikku ja tööturu arengu prognoosi.

(4) Kindlustatu ja tööandja töötuskindlustusmakse määrad järgmiseks kalendriaastaks kehtestab Vabariigi Valitsus hiljemalt jooksva kalendriaasta 1. detsembriks. Töötuskindlustusmakse määra ei saa tähtaja kulgemise ajal vähendada.

(5) Käesoleva seaduse § 34 lõikes 3 sätestatud juhul kehtestab Vabariigi Valitsus uue töötuskindlustusmakse määra hiljemalt töötuskindlustuse nõukogu ettepaneku tegemise kalendrikuule ülejärgneva kalendrikuu esimesest kuupäevast.

§ 42. Töötuskindlustusmakse maksmise kord

(1) Tööandja on kohustatud:

1) arvestama ja kinni pidama käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud summadel töötuskindlustusmakseid iga kindlustatu kohta kindlustatule kehtestatud töötuskindlustusmakse määras;

2) maksta käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud summadel töötuskindlustusmakseid tööandjale kehtestatud töötuskindlustusmakse määras;

3) üle kandma käesoleva lõike punkti 1 alusel kinni peetud ja käesoleva lõike punkti 2 alusel maksmisele kuuluvad töötuskindlustusmaksed Maksuameti pangakontole hiljemalt väljamakse tegemise kuule järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks ja esitama samaks kuupäevaks elu- või asukohajärgsele Maksuameti kohalikul asutusele vastava deklaratsiooni;

4) andma kindlustatu nõudmisel talle tõendi väljamaksetelt kinni peetud töötuskindlustusmaksete kohta kalendriaastale järgneva aasta 1. veebruariks. Kindlustatuga töösuhte lõppemisel antakse eelnimetatud tõend koos lõpparvega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 sätestatud deklaratsiooni ja tõendi vormid kehtestab rahandusminister määrusega.

(3) Iga kindlustatu kohta arvatud ja tööandja poolt maksmisele kuuluvad töötuskindlustusmaksete summad ümardatakse täiskroonideks. Summat alla 50 senti ei arvestata ning 50 senti ja üle selle ümardatakse kroonini.

(4) Töötuskindlustusmakse sissenõudmisel on Maksuametil maksukorralduse seaduses (RT I 1994, 1, 5; 2000, 45, 279; 55, 365; 84, 533, 534; 2001, 17, 76; 43, 242; 48, 266; 56, 335) sätestatud maksuhalduri õigused ja kohustused.

(5) Töötuskindlustusmakse maksmise kohustuse rikkumise korral kohaldatakse töötuskindlustusmakse maksja suhtes maksukorralduse seaduse §-des 28–30 sätestatud vastutust.

§ 43. Töötuskindlustusmaksetest laekunud vahendite kandmine töötukassale

Maksuamet kannab laekunud töötuskindlustusmaksed üle töötukassa arvele ühe pangapäeva jooksul nende laekumisest Maksuameti pangakontole.

§ 44. Laekumata töötuskindlustusmaksete tagasinõudmine pankrotimenetluses

Tööandja maksejõuetuse korral on töötukassa tähtjaks laekumata jäänud töötuskindlustusmaksete osas pankrotimenetluses võlausaldaja.

8. peatükk

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

§ 45. Vaidluste alluvus

(1) Hüvitiste määramise ja maksmisega seotud vaidlused lahendab halduskohus.

(2) Töötuskindlustusmakse maksmisega seotud vaidlused lahendatakse maksukorralduse seaduse §-des 35–41 sätestatud korras.

§ 46. Enammakstud hüvitiste tagasinõudmine

(1) Isikule õigusliku aluseta määratud ja makstud hüvitised nõuab töötukassa tagasi.

(2) Isik on kohustatud õigusliku aluseta saadud hüvitised tagasi maksuma töötukassa pangaarvele 15 päeva jooksul vastava nõude saamisest arvates.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaja jooksul tagasimaksmata hüvitised nõuab töötukassa isikult tagasi kohtu korras.

9. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 47. Töötu sotsiaalse kaitse seaduse muutmine

Töötu sotsiaalse kaitse seaduses (RT I 2000, 57, 371) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 2) tähtajalise elamisloa alusel Eestis elavale välismaalasele;»;

2) paragrahvi 3 lõike 4 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) töötab töö- või teenistuslepingu või tsiviilõigusliku lepingu alusel või riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuses;»;

3) paragrahvi 4 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

« 7) käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 loetletud juhtudel.»;

4) paragrahvi 6 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Abiraha makstakse töötuna arveloleku ajal üldjuhul kuni 270 päeva. Töötul, kellele töötuskindlustushüvitist maksti lühema perioodi jooksul kui 270 päeva, on õigus abirahale kuni 270 päeva täitumiseni. Abiraha hakatakse arvestama kaheksandast päevast selle määramisest arvates.»;

5) paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Töötu abiraha ei maksta perioodil, mil töötule makstakse töötuskindlustushüvitist töötuskindlustuse seaduse alusel.»;

6) paragrahvi 8 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «ega töötuskindlustuse hüvitisi»;

7) paragrahvi 9 punktid 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) kui isik esmakordselt keeldub talle pakutud sobivast tööst – kümneks kalendripäevaks;
2) kui isik esmakordselt keeldub tööturukoolitusest, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 loetletud põhjustel – kümneks kalendripäevaks;
3) töötu haigestumise korral – arsti väljastatud dokumentide alusel haiguse ajaks, kusjuures töötu riikliku abiraha saamise aeg pikeneb haigusaja võrra. Töötul, kellel puudub sissetulek, võib haiguse aja eest taotleda käesoleva seaduse §-s 12 ettenähtud ühekordset toetust. Sel juhul tema töötu riikliku abiraha saamise aeg ei pikene.»;

8) paragrahvi 11 punktist 1 jäetakse välja sõnad «ega töötuskindlustushüvitisi»;

9) paragrahvi 15 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Töötuna arvelevõtmist, töötu riiklikku abiraha, õppestipendiumi või ühekordset toetust teadlikult ebaõigete andmete esitamise teel taotlenud isiku töötuna arvelolek lõpetatakse ning ta kaotab kaheks aastaks õiguse olla tööhõiveametis töötuna arvel.»

§ 48. Sotsiaalmaksuseaduse muutmine

Sotsiaalmaksuseaduses (RT I 2000, 102, 675; 2001, 50, 285) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

« 8) töötuskindlustuse seaduse alusel makstud hüvitistelt.»;

3) paragrahvi 7 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu «§ 6 lõike 1 punktis 6 sätestatud juhul» sõnadega «ja töötuskindlustuse seaduses sätestatud töötuskindlustushüvitiselt»;

4) paragrahvi 9 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõnad «ja 6» sõnadega «, 6 ja 8»;

5) paragrahvi 9 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks.

§ 49. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduses (RT I 1999, 101, 903; 2001, 11, 49; 16, 69; 50, 283) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Tulumaksuga maksustatakse töötuskindlustuse seaduse alusel saadud hüvitised.»;

2)paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata töötuskindlustuse seaduse alusel tasutud töötuskindlustusmaksed.»;

3)paragrahvi 29 lõiget 9 täiendatakse pärast sõna «haigekassa» sõnadega «, Eesti Töötukassa»;

4)paragrahvi 41 punkti 6 sulgudes olevat teksti täiendatakse pärast sõnu «§ 20 lõiked 1,» tekstiga «1¹»;

5)paragrahvi 42 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu «punktis 6 nimetatud» sõnaga «kindlustushüvitistest.»;

6)paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

« (2¹) Käesoleva seaduse § 41 punktis 1 nimetatud väljamaksetest arvatakse kinnipeetava tulumaksu arvestamisel maha käesoleva seaduse § 28 lõikes 3 nimetatud töötuskindlustusmaks, kui see maks on kinni peetud enne tulumaksu kinnipidamist.»

§ 50. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduse (RT I 2000, 53, 343; 2001, 43, 238; 48, 268) § 7 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Sundkindlustus on õigussuhe, mis tekib, kui seadus sätestab kohustuse tasuda kindlustusmaksleid ja riik või avalik-õiguslik juriidiline isik võtab enesele kindlustusandja kohustused.»

§ 51. Tööturuteenuse seaduse muutmine

Tööturuteenuse seaduse (RT I 2000, 57, 370) § 8 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Andmete kandmine registrisse ja andmete saamine registrist toimub vastavalt käesolevale seadusele, andmekogude seadusele, isikuandmete kaitse seadusele, sotsiaalmaksuseadusele, töötu sotsiaalse kaitse seadusele ja teistele õigusaktidele ning riikliku tööotsijate ja tööturuteenuste registri pidamise põhimäärusele, mille kinnitab Vabariigi Valitsus määrusega.»

§ 52. Seaduse rakendamine

(1) Vabariigi Valitsus nimetab töötukassa kaks nõukogu liiget hiljemalt 2001. aasta 1. novembriks. Eesti Töandjate ja Tööstuse Keskliit nimetab töötukassa nõukogu kaks liiget hiljemalt 2001. aasta 1. novembriks. Eesti Ametiühingute Keskliit ja Teenistujate Ametiliitude Organisatsioon nimetavad kumbki töötukassa nõukogu ühe liikme hiljemalt 2001. aasta 1. novembriks.

(2) Töötukassa nõukogu teeb sotsiaalministri kaudu Vabariigi Valitsusele ettepaneku töötukassa põhikirja kehtestamiseks hiljemalt 2001. aasta 1. detsembril. Vabariigi Valitsus kehtestab töötukassa põhikirja määrusega hiljemalt 2001. aasta 15. detsembril.

(3) Sotsiaalminister kehtestab töötuskindlustushüvitise taotlemise avalduse vormi, avaldusele kantavate andmete loetelu ning avaldusele lisatavate dokumentide loetelu määrusega hiljemalt 2001. aasta 15. detsembril.

(4) Töötukassa nõukogu nimetab töötukassa juhatuse liikmed ametisse ja sõlmib juhatuse liikmetega ametilepingu hiljemalt 2001. aasta 1. detsembril. Juhatuse liikmete volitused tekivad seaduse jõustumisest.

(5) Töötukassa nõukogu kehtestab käesoleva seaduse § 28 lõike 2 punktides 5 ja 7 sätestatud dokumendid hiljemalt 2002. aasta 1. juunil.

(6) Töötaja töötuskindlustusmaks määr aastal 2002 on 1 protsent käesoleva seaduse §-s 40 nimetatud summadelt. Töötandja töötuskindlustusmaks määr aastal 2002 on 0,5 protsenti käesoleva seaduse §-s 40 nimetatud summadelt.

(7) Käesoleva seaduse § 5 punktides 2 ja 3 nimetatud hüvitisi makstakse alates 2003. aasta 1. jaanuarist.

§ 53. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2002. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 48 punktid 1 ja 5 jõustuvad 2003. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees Toomas SAVI